

Külmakindlad iluvahtrad

Paljud kaunid vahtraliigid ei ole meil talvekindlad, näiteks kämmalvahter, mis tuleb talveks hoiuruumi kolida. Vahtra perekonnas on siiski ka ilusaid külma-kindlaid pargipuid.

Üks selline on lõunapoolse Euroopa mägedes looduslikult kasvav mägivahter (*Acer pseudoplatanus*). Tema natuke nahkjatena näivad tumerohelised lehed meenutavad kujult tõepoolest veidi plaatanomi. Alt on lehed silmapaistvalt sinakasrohelised. Mägivahtera õitsemine ei paista eriti silma, sest puu on sel ajal juba noores lehes.

Sortidest on ilus põõsa või madala puuna kasvav 'Leopoldii', mille lehed on kevadsuvel kena helekollast tooni. Puhkevates lehtedes aimub kogunisti roosat. Ilusad on ka punaselehised sordid nagu 'Atropurpureum' ja 'Purpureum'. Mõned mägivahtera sordid on sisemaal siiski külmaõrnad.

Väikeseks 5–6 m kõrguseks puuks kasvab tatari vahter (*A. tataricum*). Tema lehed pole hõlmised, nad meenutavad pigem sara-puu omi. Puu on eriti ilus suve lõpul, kui viljad värvuvad erepunaseks. Tatari vahter on meie parkides üsna tavaline, ta sobib ka suu-remasse aeda ja põlluveerde madalaks tuulekaitsehekkiks. Ta on vähenõudlik ja kasvab ka kuivas paigas. Noores eas vajab puu kindlasti kaitset jäneste, lammaste ja teiste rohusööjate eest.

Veidi haruldasem on meil ginnala vahter (*A. ginnala*), mida peetakse ka tatari vahtra alamliigiks. Tal on tumerohelised kolmehõlmalised lehed, mis värvuvad sügisel päikesepaistelisel kasvupaigal kaunitl punaseks

Kunagi oli meil moepuu saarvahter (*A. negundo*). Seda levitasid peaaegu kõik puukoolid, sest puu on kiirekasvuline ja teda on kerge seemnetega paljundada. Praegu

Tatari vahter Räpinas.

Mandžuuria vahter oktoobris.

Saarvahtera võrse viljakobaratega.

näeb saarvahterat kasvamas paljudes maantee- ja raudteehekkides. Mõnel pool on ta andnud ka looduslikku uuendust, näiteks Viljandisse sõites Arkmas teeveeres.

Saarvahter on lühiealine, juba 50aastane puu on vanake. Saarvahtera puu on pehme ja oksad rabedad, lisaks on puul kalduvus "väsida" ja küllili visata. Seda juhtub küll sagedamini pehmel pinnasel, kus juured ei suuda rasket laia võra püsti hoida. Saarvahtera tunneb kergesti ära ka talvel: viljakobarad jäävad puule kuni kevadeni.

Väga eksootilise välimusega on sort 'Flamingo'. Puu kasvab ainult 4–5 m kõrguseks, lehed on puhke-

des roosakad, hiljem valgeservalised ja -kirjud.

Kogu suve on kuldkollane 'Odesanum'. Mõlemad sordid sobivad avarasse aeda või taluparki külma-de tuulte eest kaitstud paika.

Mandžuuria vahter (*A. mandshuricum*) on saarvahterast hästi eristatav kolmetiste liitlehtede järgi. Puhkedes on lehed punakad, sügisel mitmes toonis punased. See oleb muidugi ka kasvupaigast ja sügisilmadest. Oma kodumaal sirgub mandžuuria vahter suureks puuks, meil jääb enamasti mõne meetri kõrguseks.